

In de reeks over instituties passeerden al eerder de Public Interest Oversight Board (PIOB) en The International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR) de revue. Nu is het tijd voor Accountancy Europe, belangenbehartiger van het accountantsberoep in Europa. Maar het is zeker ook een inkijkje in de internationale *Werdegang* van de bevlogen president Mark Vaessen.

TEKST LUC QUADACKERS BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Belangenbehartiger in Europa

Al vanaf de middelbare school voelt Mark Vaessen, geboren en getogen Limburger, zich een verslaggeversman. De voorliefde voor het vak Economie II, met een grote boekhoudcomponent, en een voorlichting bij de Rijksaccountantsdienst doen hem na afronding van het vwo besluiten om te starten met de NIVRA-route. Toch weet hij al snel dat hij liever eerst een studie economie volgt, in Tilburg. En met succes. Na het vervullen van de militaire dienstplicht start hij bij KPMG in Arnhem, in 1989.

Na vier jaar in de controlepraktijk te hebben gewerkt, krijgt Vaessen de kans om voor twee jaar naar de Europese Commissie te gaan, op *secondment*. “Dat was in de rol van secretaris van het Accounting Advisory Forum. Het forum was opgezet om de harmonisatie volgens de Vierde en Zevende Richtlijn vooruit te helpen, onder andere op het gebied

van lease-accounting, vreemde-valuta-omrekening en milieuvorzieningen. Die onderwerpen werden niet behandeld in de richtlijnen, maar vroegen wel om meer gedetailleerde *guidance*. Er ging daar een wereld voor me open. Ik ging van het in de praktijk brengen van standaarden naar het nadenken over wat die standaarden eigenlijk zouden moeten zijn. In die tijd begon ook al de discussie over de onafhankelijkheid van het beroep en controlekwaliteit. Dat was heel boeiend.”

Het buitenland blijft roepen

In deze periode komt Vaessen ook voor het eerst in aanraking met de inhoudsdeskundigen die actief zijn in de *Fédération des Experts Comptables Européens* (FEE), de voorloper van Accountancy Europe. De FEE bestond weer uit twee eerdere instituten, waarin Europese beroepsorganisaties gezamenlijk optrokken om harmoni-

satie en liberalisatie van het accountantsberoep uit te werken en het Europees bestuur van advies te dienen.

Na een tijd in Vietnam te hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van het accountantsberoep, wordt Vaessen eind jaren negentig gevraagd om in Londen voor KPMG een International Accounting Standards Desk op te zetten. Hij is daar vanaf het begin bij betrokken de ontwikkeling van IFRS, van de vorming van de IASB tot wat het nu is. “Om een lang verhaal kort te maken: Ik werd daar *global leader* IFRS en dat bleef ik ongeveer twintig jaar, tot vlak na de Brexit. Tijdens die periode, rond 2006, ben ik gevraagd om toe te treden tot de Financial Reporting Policy Group van FEE, met voorzitter Hans van Damme. Toen Hans FEE-president werd in 2011, nam ik de rol van voorzitter over van wat later de Corporate Reporting Group werd. Daarna trad ik tot het →

CV

Mark Vaessen is sinds januari 2023 president van Accountancy Europe. Hij werkte in zijn loopbaan voornamelijk in internationale functies bij KPMG, waarvan twintig jaar in Londen als global head of IFRS. Hij spendeerde aan het begin van zijn carrière ook twee jaar als nationaal expert bij de Europese Commissie. Daarnaast was hij onder andere bestuurslid van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) en van de Sustainability Accounting Standards Board. Op dit moment is Vaessen, naast zijn functie bij Accountancy Europe, partner bij KPMG als global leader op het gebied van duurzaamheidsrapportages.

‘Ik ging van het in de praktijk brengen van standaarden naar het nadenken over wat die standaarden eigenlijk zouden moeten zijn.’

bestuur toe. In 2016, de dertigste verjaardag van de FEE, werd de naam overigens veranderd in Accountancy Europe. Na terugkomst in Nederland in 2017 werd ik hoofd vaktechniek, met een focus op verslaggeving. Na mijn verkiezing tot president van Accountancy Europe, eind 2022, stopte ik als afdelingshoofd.”

Accountancy Europe

“Accountancy Europe is de belangenbehartiger voor het accountantsberoep en beroepsorganisaties in Europa. Van origine was het instituut vooral gericht op technisch-inhoudelijke aspecten. Inmiddels zijn we gegroeid naar een orgaan dat het maatschappelijk debat wil voeren, over hoe wij als accountantsberoep in Europa kunnen meehelpen aan het oplossen van maatschappelijke problemen. Wij luisteren naar de vraagstukken die onze gesprekspartners aandragen en gaan daarmee aan de slag.”

Er zijn vijftig beroepsorganisaties betalend lid, afkomstig uit 35 landen, legt Vaessen uit. “Dat is dus een ruimere groep dan alleen de landen uit de Europese Unie. Accountancy Europe is gevestigd in Brussel. Het bestuur bestaat uit twaalf leden uit tien landen en het instituut wordt ondersteund door een staf van 22 personen. De ledenvergadering, de *members assembly*, kiest periodiek een nieuw bestuur. De status van de leden hangt samen met de financiële bijdrage die zij leveren en is gekoppeld

AFVAARDIGING VIA NATIONALE BEROEPSORGANISATIES

De lidlanden vaardigen via hun eigen beroepsorganisaties expertleden af om plaats te nemen in de zeventien verschillende Expert Groups, waaronder vijf beleidsgroepen: de Audit and Assurance Policy Group, de Corporate Governance Policy Group, de Corporate Reporting Policy Group, de Sustainability Policy Group en de Tax Policy Group.

De groepen werken met vrijwillige leden vanuit de instituten en de praktijk. De board waarborgt de diversiteit van de groepen. Zo zijn naast auditors ook accountants in business en tax advisors goed vertegenwoordigd.

aan het bruto nationaal product van het land en de omvang van de organisatie. De grootste beroepsorganisaties hebben daardoor standaard een lid in het bestuur van Accountancy Europe. Dat zijn Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland, Italië en de Nordic Federation (Noorwegen, Zweden, Finland, IJsland en Denemarken). Ook Nederland was altijd een zeer gerespecteerd lid van Accountancy Europe en we leveren regelmatig bestuursleden. Ik ben zelf de derde president uit Nederland, na Herman Nordemann en Hans van Damme.”

Doelstellingen

“Wij hebben drie belangrijke doelstellingen: kennisdeling tussen de leden, dialoog met regelgevers en *thought leadership*. De structuur van onze organisatie stelt ons in staat om leden met elkaar te laten praten en van elkaar te leren. Heeft iemand bijvoorbeeld al oplossingen bedacht voor bestaande problemen? En kunnen die ook in andere landen worden toegepast?”

Europese landen hebben te maken met dezelfde issues, aldus Vaessen. “We zijn nu bijvoorbeeld allemaal volop bezig met de implementatie van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Laat je bijvoorbeeld ook andere *assurance providers* toe, naast accountants? Daarvoor bestaan verschillende opties in de wetgeving, die lidstaten uiteindelijk zelf kunnen invullen. Wij vergelijken de discussies die in de landen plaatsvinden en we geven aan wat wij zien als *best practices*. We informeren de regelgevende instanties, zodat de uiteindelijke wet- en regelgeving die er komt praktisch uitvoerbaar en doeltreffend is. En als laatste willen wij steeds weer met nieuwe ideeën komen om het beroep nuttig te laten zijn, we willen *thought leadership* tonen.”

Alfabetsoep

Vaessen geeft een voorbeeld. “In 2015 publiceerden wij een publicatie over

‘Er moet een markt vraag zijn voor regelgeving en wij helpen om die te onderzoeken.’

Core & More, over hoe je verslaggeving kunt verbeteren. Er was discussie over de overdaad aan regels, maar beleggers hebben tegelijkertijd behoefte aan uitgebreide informatie. We stelden toen een samenvatting voor van de verslaggeving, waarin je vervolgens, indien gewenst, een diepere duik kunt nemen. Die publicatie kreeg veel tractie. Wij gaven toen een vervolg aan dit idee, op het gebied van *sustainability reporting*. Dat was een grote alfabetsoep, met verschillende raamwerken. Wij riepen op tot meer stroomlijning op mondiaal niveau. Onze invalshoek gaf de *trustees* van de IFRS Foundation vertrouwen en zij vonden het goed dat wij als Accountancy Europe een rol spelen in het doen van een consultatie. Accountancy Europe kan dus met goede *papers* de toon zetten voor een zinvolle discussie. Ook de oprichting van de International Sustainability Standards Board (ISSB) is, denk ik, mede het gevolg van de rol die wij speelden in het naar buiten brengen van de discussie en het krijgen van de bevestiging dat er vraag naar bestond. Het is wezenlijk om te weten wat er in de markt speelt. Er moet een markt vraag zijn voor regelgeving en wij helpen om die te onderzoeken.”

Prioriteiten

“Ik heb drie prioriteiten”, zegt Vaessen over zijn voorzitterschap. “De eerste is duurzaamheid, waartoe ik ook de gerelateerde verslaggevingsstandaarden, assurance-standaarden en de gewenste educatie reken. Mijn tweede speerpunt is corporate governance, zowel van ondernemingen - bijvoorbeeld met betrekking tot het

internal control statement - als van accountantskantoren, waarbij ik onder andere denk aan controlekwaliteit, fraude en continuïteit. We kunnen als beroep niet alleen maar aan anderen vragen om te veranderen, we moeten ook zelf kijken naar onze veranderagenda en dus naar de governance. Het derde speerpunt is de aantrekkelijkheid van het beroep. Deze drie zaken hangen ook weer met elkaar samen. Zo gaat de aandacht voor duurzaamheid zeker helpen bij het vergroten van de aantrekkelijkheid van het beroep.”

“We bevinden ons wat duurzaamheid betreft in een zeer interessante tijd, vooral met de CSRD. In een recent NRC-interview noemde ik het de grootste transformatie van het beroep tijdens mijn werkzame leven. Dit is groter dan IFRS en dat was al een forse verandering. Die beperkte zich echter tot de financiële verslaggeving, waarvoor landen al hun eigen standaarden hadden. Nu gaan we een nieuw systeem opbouwen op het gebied van duurzaamheid. Dat is voor veel ondernemingen helemaal nieuw. En ook voor veel accountants. Het biedt echter een prachtige kans om als accountants te laten zien hoe we een bijdrage kunnen leveren aan →

‘De structuur van onze organisatie stelt ons in staat om leden met elkaar te laten praten en van elkaar te leren.’

‘We moeten laten zien dat we maatschappelijke problemen willen oplossen. Als we dat niet willen, dan is ons beroep eindig.’

de maatschappij. Het gaat over het afleggen van verantwoording over hoe je het als bedrijf doet op het gebied van een aantal maatschappelijke doelen, zoals het oplossen van het klimaatprobleem en het verbeteren van de mensenrechtensituatie. Zo voegen we echt zingeving toe aan het beroep.”

Zijn we op de goede weg?

“Het accountantsberoep is nog steeds vrij conservatief. In Nederland zijn we best al een stuk opgeschoven richting de goede kant, maar ook wij kunnen het motto ‘vooruitkijken’ nog meer omarmen. We moeten laten zien dat we maatschappelijke problemen willen oplossen. Als we dat niet willen, dan is ons beroep eindig. Ik strijd ervoor dat dat niet gebeurt, zeker ook vanuit Accountancy Europe. Maar men ziet mij wel eens als te ‘verlicht’. We zijn een consensusorganisatie. Dat maakt dat je op de gebieden waar je echt van mening verschilt wat lastiger kunt bewegen. Daar speel je als voorzitter gelukkig een belangrijke aanjagende rol. Dat lukt vaak wel, maar soms ook niet.”

“Ik wil benadrukken dat we uiteraard altijd openstaan voor verbeteringsuggesties. Daarnaast vind ik het belangrijk om te zeggen dat de mensen die ik spreek ‘Brussel’ vaak een beetje de ‘ver-van-mijn-bed-show’ vinden. We hebben in de landen allemaal onze eigen dagelijkse beslommeringen en discussies. Tachtig procent van de wetgeving op het gebied van accountantscontrole, die uiteindelijk direct onze klanten raakt, ontstaat echter in Brussel. Het is dus heel belangrijk om daar kort op de bal te zitten.” ←

LOBBY

De vroegere FEE werd vaak een lobbyorganisatie genoemd. Het woord lobby heeft meestal een negatieve connotatie.

Accountancy Europe lobbyt nog steeds, maar het gaat daarbij met name om het goed informeren wat accountants doen, wat de organisatie doet en wat deze kan betekenen om problemen te helpen oplossen.

“Voor goed functionerende markten is een werkbare regelgeving essentieel”, aldus Vaessen. “Een gemiddeld lid van het Europees Parlement denkt in zijn werkzame leven misschien één werkdag aan de rol van accountants. We moeten dus kort en krachtig uitleggen waarom we bestaan en wat we doen, hoe we bijdragen. Dat vergt veel inspanning. Na de Europese verkiezingen in 2024 gaan we iedereen weer spreken over wat accountants doen, wat Accountancy Europe doet, wat de agenda-items zijn van de politici en hoe wij daarin een rol kunnen spelen.”